

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

6. září 2017 (*)

„Kasační opravný prostředek – Článek 102 SFEU – Zneužití dominantního postavení –
Věrnostní slevy – Pravomoc Komise – Nařízení (ES) č. 1/2003 – Článek 19“

Ve věci C-413/14 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podaný dne 26. srpna 2014,

Intel Corporation Inc., se sídlem ve Wilmingtonu (Spojené státy americké), zastoupená D. M. Beardem, QC, a A. Parrem a R. Mackenziem, solicitors,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelka),

příčemž dalšími účastnicemi řízení jsou:

Evropská komise, zastoupená T. Christoforouem, V. Di Buccim, M. Kellerbauerem a N. Khanem, jako zmocněnci,

žalovaná v prvním stupni,

Association for Competitive Technology Inc., se sídlem ve Washingtonu (Spojené státy americké), zastoupená J.-F. Bellisem, avocat,

Union fédérale des consommateurs – Que choisir (UFC – Que choisir),

vedlejší účastnice řízení v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda, A. Tizzano, místopředseda, R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, J. L. da Cruz Vilaça (zpravodaj), E. Juhász, M. Berger, M. Vilaras a E. Regan, předsedové senátů, A. Rosas, J. Malenovský, E. Levits, F. Biltgen, K. Jürimäe a C. Lycourgos, soudci,

generální advokát: N. Wahl,

vedoucí soudní kanceláře: L. Hewlett, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 21. června 2016,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 20. října 2016,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Svým kasačním opravným prostředkem se společnost Intel Corporation Inc. (dále jen „Intel“) domáhá zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 12. června 2014, Intel v. Komise (T-286/09, dále jen „napadený rozsudek“, EU:T:2014:547), kterým Tribunál zamítl její žalobu znějící na zrušení rozhodnutí Komise C (2009) 3726 final ze dne 13. května 2009 v řízení podle článku 82 [ES] a článku 54 Dohody o EHP (věc COMP/C-3/37.990 – Intel) (dále jen „sporné rozhodnutí“).

Právní rámec

- 2 V bodě 25 odůvodnění nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 a 82 [ES] (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1, Zvl. vyd. 08/02, s. 205), se uvádí:

„Zjišťování protiprávního jednání odporujícího pravidlům hospodářské soutěže je stále obtížnější a kvůli účinné ochraně hospodářské soutěže je třeba doplnit vyšetřovací pravomoci Komise. Komise by měla být zejména zmocněna dotazovat se osob, které mohou znát užitečné informace, a jejich výpovědi zaznamenávat. [...] Úředníci zmocnění Komisí by rovněž měli mít právo žádat informace týkající se předmětu a důvodu kontroly.“

- 3 Bod 32 odůvodnění tohoto nařízení zní:

„Dotyčné podniky by měly dostat právo slyšení u Komise, třetí strany, jejichž zájmy by mohly být rozhodnutím dotčeny, by měly dostat příležitost předložit své vyjádření předem a přijatá rozhodnutí by měla být co nejdříve zveřejněna. Při zajištění práva dotyčných podniků na obhajobu, a zejména práva nahlížet do spisu, je nezbytné chránit obchodní tajemství. Rovněž by měla být chráněna důvěrnost údajů vyměňovaných v síti.“

- 4 Článek 19 nařízení č. 1/2003, nadepsaný „Pravomoc dotazování“, stanoví:

„1. Za účelem plnění povinností svěřených jí tímto nařízením se může Komise dotazovat každé fyzické či právnické osoby, která s tím souhlasí, za účelem shromáždění informací týkajících se předmětu šetření.

2. Pokud se dotazování podle odstavce 1 koná v prostorách podniku, informuje Komise orgán pro hospodářskou soutěž členského státu, na jehož území se dotazování koná. Pokud o to orgán pro hospodářskou soutěž tohoto členského státu požádá, mohou jeho úředníci při dotazování pomáhat úředníkům a ostatním doprovázejícím osobám zmocněným Komisí.“

- 5 Článek 3 nařízení Komise (ES) č. 773/2004 ze dne 7. dubna 2004 o vedení řízení Komise podle článků 81 a 82 Smlouvy o [ES] (Úř. věst. 2004, L 123, s. 18; Zvl. vyd. 08/03, s. 81), nadepsaný „Pravomoc dotazování“, stanoví:

„1. Jestliže se Komise dotazuje osob s jejich souhlasem podle článku 19 nařízení (ES) č. 1/2003, sdělí na začátku dotazování právní základ stejně jako účel dotazování a připomene dobrovolný charakter dotazování. Dále sdělí dotazované osobě svůj úmysl pořizovat záznam dotazování.

2. Dotazování může probíhat jakýmkoli způsobem, včetně prostřednictvím telefonu nebo elektronicky.

3. Komise může pořizovat záznam výpovědí dotazované osoby jakoukoli formou. Dotazované osobě se předá kopie záznamu ke schválení. Komise stanoví v případě potřeby lhůtu, během které může dotazovaná osoba sdělit jakékoli opravy své výpovědi.“

Skutečnosti předcházející sporu a sporné rozhodnutí

- 6 Intel je společností založenou podle amerického práva, která zajišťuje design, vývoj, výrobu a prodej mikroprocesorů (dále jen „CPU“), čipových sad (*chipsets*) a jiných polovodičových součástek, jakož i platformová řešení pro zpracování údajů a komunikační zařízení.
- 7 Trh, kterého se projednává věc týká, odpovídá trhu s procesory, zejména CPU x86. Architektura x86 je standard, který společnost Intel navrhla pro své CPU a který umožňuje fungování operačních systémů Windows i Linux.
- 8 V návaznosti na formální stížnost podanou dne 18. října 2000 společností Advanced Micro Devices Inc. (dále jen „AMD“) a doplněnou dne 26. listopadu 2003 zahájila Komise v květnu 2004 sérii vyšetřování a v červenci 2005 provedla kontroly v několika objektech společnosti Intel, zejména v Německu, Španělsku, Itálii a Spojeném království a rovněž v objektech několika jejích zákazníků v Německu, Španělsku, Francii, Itálii a Spojeném království.
- 9 Dne 26. července 2007 zaslala Komise společnosti Intel oznámení námitek týkající se jejího jednání vůči pěti velkým výrobcům původního zařízení (*Original Equipment Manufacturer*, dále jen „OEM“), a sice společnostem Dell Inc., Hewlett-Packard Company (HP), Acer Inc., NEC Corp. a International Business Machines Corp. (IBM). Společnost Intel na ně odpověděla dne 7. ledna 2008 a slyšení se konalo ve dnech 11. a 12. března 2008.
- 10 Dne 17. července 2008 zaslala Komise společnosti Intel doplňující oznámení námitek týkající se jejího jednání vůči společnosti Media-Saturn-Holding GmbH (dále jen „MSH“), která je distributorem elektronických zařízení a hlavním evropským distributorem stolních počítačů, a vůči společnosti Lenovo Group Ltd. (dále jen „Lenovo“), která je rovněž OEM. Toto oznámení obsahovalo nové důkazy o jednání společnosti Intel vůči některým OEM, kterých se týkalo oznámení námitek ze dne 26. července 2007. Společnost Intel na ně ve stanovené lhůtě neodpověděla.
- 11 Ve sporném rozhodnutí popsala Komise dva typy jednání společnosti Intel vůči jejím obchodním partnerům, a sice podmíněné slevy a „neskrývaná omezení“, jež směřovala k vytěsnění konkurenta, konkrétně společnosti AMD, z trhu s CPU x86. Komise uvedla, že v prvním případě se jednalo o poskytnutí slev čtyřem OEM, v daném případě společnostem Dell, Lenovo, HP a NEC, za podmínky, že od ní nakoupí veškeré nebo téměř veškeré své CPU x86. Druhý typ jednání spočíval v poskytnutí plateb ve prospěch OEM, aby oddálili, zrušili nebo omezili uvádění určitých výrobků vybavených procesory CPU od společnosti AMD na trh.
- 12 S ohledem na tyto úvahy dospěla Komise k závěru, že došlo k jedinému a trvajícimu porušení článku 102 SFEU a článku 54 Dohody o Evropském hospodářském prostoru ze dne 2. května 1992 (Úř. věst. 1994, L 1, s. 3; Zvl. vyd. 11/52, s. 3) v období od října 2002 do prosince 2007, a v důsledku toho uložila společnosti Intel pokutu ve výši 1,06 miliardy eur.

Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

- 13 Návrhem došlým soudní kanceláři Tribunálu dne 22. července 2009 podala společnost Intel žalobu znějící na zrušení sporného rozhodnutí, přičemž předložila devět žalobních důvodů.
- 14 Podáním zaregistrovaným soudní kanceláři Tribunálu dne 2. listopadu 2009 podala Association for Competitive Technology Inc. (dále jen „ACT“) návrh na vstup do řízení

jako vedlejší účastnice na podporu společnosti Intel. Vedlejší účastenství jí bylo povoleno rozhodnutím ze dne 7. června 2010.

- 15 Na podporu prvního žalobního důvodu, jehož předmětem byly horizontální otázky týkající se právního posouzení provedeného Komisí, zpochybnila společnost Intel rozdělení důkazního břemene a požadovanou míru dokazování, právní kvalifikaci slev a plateb poskytovaných výměnou za výlučný odběr a právní kvalifikaci plateb, které Komise nazvala „neskrývaným omezením“ a jejichž cílem bylo, aby OEM oddálili, zrušili nebo omezili uvádění výrobků vybavených procesory CPU od společnosti AMD na trh.
- 16 Tribunál v bodě 79 napadeného rozsudku v podstatě určil, že slevy poskytnuté společností Dell, HP, NEC a Lenovo jsou slevami za výlučný odběr, neboť jsou vázány na podmínku, že zákazník bude krýt veškeré své potřeby procesorů CPU x86 nebo významnou část těchto svých potřeb odběrem od společnosti Intel. Tribunál dále v bodech 80 až 89 napadeného rozsudku uvedl, že kvalifikace takové slevy jako zneužití nezávisí na analýze okolností projednávaného případu, jejímž cílem je prokázat způsobilost slevy omezit hospodářskou soutěž.
- 17 Jen pro úplnost Tribunál v bodech 172 až 197 napadeného rozsudku uvedl, že Komise právně dostačujícím způsobem a na základě analýzy okolností projednávaného případu prokázala, že slevy a platby za výlučný odběr poskytnuté společností Intel společností Dell, HP, NEC, Lenovo a MSH jsou způsobilé omezit hospodářskou soutěž.
- 18 Ke druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z toho, že Komise neprokázala svou územní pravomoc k uplatnění článků 101 a 102 SFEU na praktiky uplatňované vůči společností Acer a Lenovo, Tribunál nejprve v bodě 244 napadeného rozsudku uvedl, že k odůvodnění pravomoci Komise z hlediska mezinárodního práva veřejného stačí prokázat buď kvalifikované účinky dané praktiky, nebo její provádění v Evropské unii. Následně v bodě 296 napadeného rozsudku určil, že pravomoc Komise lze odůvodnit podstatnými, předvídatelnými a okamžitými účinky, s nimiž mohlo být spojeno jednání společnosti Intel v rámci Evropského hospodářského prostoru (EHP). V bodě 314 napadeného rozsudku konečně pro úplnost uvedl, že je tato pravomoc dána také proto, že bylo předmětné jednání uskutečňováno na území Unie a EHP.
- 19 Na podporu třetího žalobního důvodu, týkajícího se procesních vad vytykánych Komisí, poukázala společnost Intel zejména na porušení svého práva na obhajobu v důsledku toho, že nebyl vyhotoven zápis zaznamenávající průběh schůzky s p. D1, přičemž tvrdila, že některé ze skutečností souvisejících s touto schůzkou mohly být použity jako důkazy v její prospěch. Rovněž bylo tvrzeno, že Komise neprávem odmítla konání druhého slyšení a poskytnutí určitých dokumentů od společnosti AMD, které mohly mít význam pro obhajobu společnosti Intel.
- 20 Zprvce Tribunál v bodě 618 napadeného rozsudku uvedl, že předmětná schůzka nepředstavovala formální dotazování ve smyslu článku 19 nařízení č. 1/2003 a Komise ani nebyla povinna takové dotazování provést. V tomtéž bodě z toho dovodil, že se článek 3 nařízení č. 773/2004 nepoužije, takže argument vycházející z porušení formálních náležitostí stanovených v tomto ustanovení je irelevantní.
- 21 Zadruhé Tribunál v bodech 621 a 622 napadeného rozsudku určil, že Komise sice porušila zásadu řádné správy, jelikož nevyhotovila dokument obsahující krátké shrnutí témat projednávaných na této schůzce spolu se jmény účastníků, avšak toto své původní opomenutí napravila tím, že společnosti Intel zpřístupnila nedůvěrné znění interní zprávy týkající se této schůzky.

- 22 Pokud jde o čtvrtý žalobní důvod, týkající se údajného nesprávného posouzení praktik uplatňovaných vůči OEM a MSH, Tribunál v bodech 665, 894, 1032, 1221, 1371 a 1463 napadeného rozsudku výtky uplatněné společností Intel ve vztahu ke společnostem Dell, HP, NEC, Lenovo, Acer a MSH v plném rozsahu zamítl.
- 23 Co se týče pátého žalobního důvodu, v jehož rámci společnosti Intel zpochybnila existenci celkové strategie směřující k zabránění přístupu společnosti AMD k nejvýznamnějším prodejním kanálům, Tribunál v bodech 1551 a 1552 napadeného rozsudku určil, že Komise v podstatě právně dostačujícím způsobem prokázala snahu utajit protisoutěžní povahu praktik společnosti Intel a provádění dlouhodobé celkové strategie mající za cíl zabránit přístupu společnosti AMD k uvedeným prodejním kanálům.
- 24 K šestému žalobnímu důvodu, podle něhož Komise nesprávně uplatnila pokyny pro výpočet pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003 (Úř. věst. 2006, C 210, s. 2), Tribunál v bodě 1598 napadeného rozsudku mimo jiné uvedl, že ani zásada právní jistoty ani zásada legality trestných činů a trestů nebrání tomu, aby se Komise rozhodla přijmout a použít nové pokyny pro stanovení pokut i poté, co došlo k protiprávnímu jednání. V tomtéž bodě Tribunál dále uvedl, že účinné používání pravidel hospodářské soutěže odůvodňuje, že podnik musí vzít do úvahy možnou změnu obecné politiky hospodářské soutěže Komise v oblasti pokut, pokud jde jak o metodu stanovení pokut, tak o úroveň pokut.
- 25 V případě sedmého žalobního důvodu, vycházejícího z toho, že k údajnému porušení článku 102 SFEU nedošlo ani úmyslně ani z nedbalosti, Tribunál v bodech 1602 a 1603 napadeného rozsudku v podstatě určil, že společnost Intel nemohla nevědět o protisoutěžní povaze svého jednání a že důkazy uvedené ve sporném rozhodnutí právně dostačujícím způsobem prokazují, že prováděla dlouhodobou celkovou strategii směřující k zabránění přístupu společnosti AMD ke strategicky nejvýznamnějším prodejním kanálům, přičemž se snažila protisoutěžní povahu svého jednání utajit.
- 26 Pokud jde o osmý žalobní důvod, vycházející z údajné nepřiměřenosti uložené pokuty, Tribunál v bodech 1614 až 1616 napadeného rozsudku konstatoval, že předchozí rozhodovací praxe Komise nemůže tvořit právní rámec pro pokuty v oblasti hospodářské soutěže a rozhodnutí, na která se společnost Intel v tomto ohledu odvolávala, každopádně nejsou z hlediska dodržování zásady rovného zacházení relevantní. Dále na rozdíl od toho, co tvrdila společnost Intel, Tribunál v bodech 1627 a 1628 napadeného rozsudku připomněl, že Komise k určení závažnosti protiprávního jednání nezohlednila jeho skutečný dopad na trh.
- 27 Co se konečně týče devátého žalobního důvodu, který mířil na snížení uložené pokuty v rámci výkonu pravomoci Tribunálu provádět přezkum v plné jurisdikci, Tribunál v bodě 1647 napadeného rozsudku zejména určil, že žádná ze skutečností uvedených společností Intel ve výtkách, argumentech a právních a skutkových okolnostech neumožňuje dospět k závěru, že je uložena pokuta nepřiměřená. Tribunál totiž v tomtéž bodě dospěl k názoru, že je tato pokuta přiměřená okolnostem projednávaného případu, a zdůraznil, že se nachází výrazně pod horní hranicí 10 % stanovenou v čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003.

Návrhová žádání účastnic řízení před Soudním dvorem

- 28 Společnost Intel navrhuje, aby Soudní dvůr:
- zrušil napadený rozsudek v plném rozsahu nebo částečně;

- zrušil sporné rozhodnutí v plném rozsahu nebo částečně;
- zrušil nebo podstatně snížil uloženou pokutu;
- podpůrně vrátil věc Tribunál, aby rozhodl v souladu s rozsudkem Soudního dvora, a
- uložil Komisi náhradu nákladů tohoto řízení a řízení před Tribunálem.

29 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

- zamítl kasační opravný prostředek a
- uložil společnosti Intel náhradu nákladů řízení.

30 ACT navrhuje, aby Soudní dvůr:

- kasačnímu opravnému prostředku společnosti Intel v plném rozsahu vyhověl a
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení, které ACT vynaložila v řízení o kasačním opravném prostředku a v řízení o žalobě na neplatnost.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

31 Na podporu kasačního opravného prostředku předkládá společnost Intel šest důvodů. V rámci prvního důvodu kasačního opravného prostředku společnost Intel tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když sporné slevy nezkoumal z hlediska všech relevantních okolností. Ve druhém důvodu kasačního opravného prostředku poukazuje společnost Intel na nesprávné právní posouzení Tribunálu, když zkoumal konstatování protiprávního jednání za období let 2006 a 2007, zejména pokud jde o posouzení rozsahu, jaký sporné slevy zabíraly na trhu během těchto dvou let. V rámci třetího důvodu kasačního opravného prostředku společnost Intel tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení při právní kvalifikaci slev za výlučný odběr sjednaných společností Intel se společnostmi HP a Lenovo. Podle čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku společnosti Intel dospěl Tribunál neprávem k závěru, že ve způsobu, jakým Komise přistupovala k dotazování p. D1, nedošlo k podstatné procesní vadě, která by se dotkla práva společnosti Intel na obhajobu. Pátý důvod kasačního opravného prostředku vychází z toho, že Tribunál nesprávně použil kritéria týkající se pravomoci Komise ve vztahu k dohodám společností Intel se společnostmi Lenovo za období let 2006 a 2007. Konečně v rámci šestého důvodu kasačního opravného prostředku společnost Intel navrhuje, aby Soudní dvůr zrušil nebo podstatně snížil uloženou pokutu na základě zásady proporcionality a zásady zákazu zpětné účinnosti pokynů pro výpočet pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003.

K pátému důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z toho, že Tribunál nesprávně použil kritéria týkající se pravomoci Komise ve vztahu k dohodám společností Intel se společnostmi Lenovo za období let 2006 a 2007

Argumentace účastnic řízení

32 V rámci pátého důvodu kasačního opravného prostředku, který je třeba zkoumat na prvním místě, neboť se týká pravomoci Komise, společnost Intel předně uvádí, že Tribunál neprávem potvrdil pravomoc Komise k použití článku 102 SFEU ve vztahu k dohodám sjednaným společností Intel s čínskou společností Lenovo během let 2006 a 2007. Kritérium založené na místě provádění protisoutěžních praktik (dále jen „kritérium provádění“)

a kritérium vycházející z kvalifikovaných účinků těchto praktik v Unii (dále jen „kritérium kvalifikovaných účinků“) totiž podle ní nemohou sloužit za základ pro pravomoc Komise v projednávané věci.

- 33 Tribunál tedy podle společnosti Intel v bodě 311 napadeného rozsudku neprávem určil, že provádění těchto dohod lze prokázat v důsledku praktik ovlivňujících prognózy zákazníků o odbytu jejich výrobků po celém světě, včetně EHP. Tato okolnost přitom podle společnosti Intel neumožňuje usuzovat na pravomoc Komise na základě kritéria provádění, neboť ke spornému jednání podle ní nedocházelo v EHP a společnost Intel neprodávala společnosti Lenovo výrobky v EHP.
- 34 Tribunál se mimoto podle ní dopustil nesprávného právního posouzení, když pro určení pravomoci Komise připustil kritérium kvalifikovaných účinků. Podle společnosti Intel je jediným základem pro pravomoc, který judikatura připouští, kritérium provádění.
- 35 Společnost Intel následně tvrdí, že i kdyby bylo kritérium kvalifikovaných účinků skutečně použitelné, nebylo by jí možné v projednávané věci odůvodňovat pravomoc Komise. V tomto ohledu odkazuje na bod 87 rozsudku ze dne 27. února 2014, *InnoLux v. Komise* (T-91/11, EU:T:2014:92), ve kterém Tribunál uvedl, že jsou-li složky výrobku nejprve prodávány nezávislým kupujícím vně EHP, vazba mezi vnitřním trhem a protiprávním jednáním je příliš slabá. Společnost Intel z toho dovozuje, že nebylo možné předpokládat, že dohody uzavřené se společností Lenovo týkající se CPU určených k dodání do Číny vyvolají v EHP okamžitý a podstatný účinek. Mimoto, i kdyby mohly k určení základu pro pravomoc stačit nepřímé účinky, dohody z let 2006 a 2007 se společností Lenovo nemohly podle společnosti Intel vyvolat podstatný účinek na území EHP.
- 36 Podle společnosti Intel dále Tribunál protiprávně obrátil v bodě 289 napadeného rozsudku důkazní břemeno, když jí uložil, aby prokázala, že se celý plánovaný prodej týkal částí regionu Evropa, Střední východ a Afrika, mimo EHP.
- 37 Společnost Intel konečně zdůrazňuje, že by z přístupu Komise vyplývaly kompetenční spory s jinými orgány pro hospodářskou soutěž a reálně by hrozila dvojitá inkriminace.
- 38 ACT se v podstatě připojuje k argumentům společnosti Intel. ACT zejména tvrdí, že v souladu se zněním článku 102 SFEU a s judikaturou vzešlou z rozsudku ze dne 27. září 1988, *Ahlström Osakeyhtiö a další v. Komise* (89/85, 104/85, 114/85, 116/85, 117/85 a 125/85 až 129/85, EU:C:1988:447), je nezbytné prokázat, že předmětné jednání omezuje hospodářskou soutěž uvnitř společného trhu.
- 39 Podle Komise musí být pátý důvod kasačního opravného prostředku zamítnut.

Závěry Soudního dvora

- 40 Tribunál v bodě 244 napadeného rozsudku určil, že pravomoc Komise konstatovat a sankcionovat na základě pravidel mezinárodního práva veřejného jednání, k němuž došlo mimo Unii, může být založena buď podle kritéria provádění, nebo podle kritéria kvalifikovaných účinků, načež pravomoc Komise v projednávané věci ověřil podle kritéria kvalifikovaných účinků a poté podpůrně podle kritéria provádění.
- 41 V tomto rámci je třeba zkoumat na prvním místě argument společností Intel a ACT, podle něhož Tribunál neprávem připustil, že kritérium kvalifikovaných účinků může sloužit za základ pro pravomoc Komise.

- 42 V tomto ohledu je třeba připomenout, podobně jako to učinil generální advokát v bodě 288 svého stanoviska, že unijní pravidla hospodářské soutěže zakotvená v člancích 101 a 102 SFEU mají za cíl pojmout společné či jednostranné jednání podniků omezující hospodářskou soutěž v rámci vnitřního trhu. Článek 101 SFEU totiž zakazuje dohody a jednání, jejichž účelem nebo důsledkem je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže „na vnitřním trhu“, kdežto článek 102 SFEU zakazuje zneužívání dominantního postavení „na vnitřním trhu nebo jeho podstatné části“.
- 43 V souladu s tím bylo v případě použití článku 101 SFEU rozhodnuto, že skutečnost, že se podnik podílející se na dohodě nachází ve třetím státě, není na překážku použití tohoto ustanovení, vyvolává-li taková dohoda účinky na území vnitřního trhu (rozsudek ze dne 25. listopadu 1971, *Béguelin Import*, 22/71, EU:C:1971:113, bod 11).
- 44 Dále je třeba připomenout, že k odůvodnění použití kritéria provádění Soudní dvůr zdůraznil, že podmínění použitelnosti zákazů stanovených v právu hospodářské soutěže místem, kde se kartelová dohoda zformovala, by zjevně ve svém důsledku poskytlo podnikům snadný prostředek, jak se těmto zákazům vyhnout (viz obdobně rozsudek ze dne 27. září 1988, *Ahlström Osakeyhtiö a další v. Komise*, 89/85, 104/85, 114/85, 116/85, 117/85 a 125/85 až 129/85, EU:C:1988:447, bod 16).
- 45 Kritérium kvalifikovaných účinků přitom sleduje stejný cíl, tj. pojmout jednání, k nimž sice nedošlo na území Unie, ale jejichž protisoutěžní účinky lze pocítit na unijním trhu.
- 46 Společnost Intel, podporovaná ACT, tedy neprávem tvrdí, že kritérium kvalifikovaných účinků nemůže sloužit za základ pro pravomoc Komise.
- 47 Tento argument tedy musí být odmítnut jako neopodstatněný.
- 48 Na druhém místě je třeba zkoumat podpůrně uplatněný argument společnosti Intel, že i kdyby bylo kritérium kvalifikovaných účinků v projednávané věci použitelné, měl Tribunál neprávem za to, že dohody uzavřené se společností Lenovo během let 2006 a 2007 vyvolávají předvídatelné, okamžité a podstatné účinky v EHP. Společnost Intel klade v tomto ohledu důraz na údajně omezené množství dotyčných výrobků.
- 49 Nejprve je třeba uvést, že shodně s tím, co Tribunál určil v bodech 233 a 258 napadeného rozsudku, lze kritériem kvalifikovaných účinků odůvodnit použití unijního práva hospodářské soutěže z hlediska mezinárodního práva veřejného, pokud se dá předpokládat, že předmětné jednání vyvolá okamžitý a podstatný účinek v Unii.
- 50 Rovněž je třeba zdůraznit – podobně jako to učinil Tribunál v bodech 268 a 280 napadeného rozsudku – že to, zda je Komise nadána pravomocí nezbytnou k použití unijního práva hospodářské soutěže v každém konkrétním případě, je třeba určit z hlediska jednání dotyčného podniku či podniků jako celku.
- 51 Potud, pokud společnost Intel Tribunálu vytýká, že pokládal za předvídatelné, že dohody uzavřené se společností Lenovo týkající se CPU určených k dodání do Číny vyvolají okamžitý účinek v EHP, je dále třeba poukázat zaprvé na to, že Tribunál v bodech 251, 252 a 257 napadeného rozsudku právem určil, že stačí zohlednit pravděpodobné účinky jednání na hospodářskou soutěž, aby byla podmínka související s požadavkem na předvídatelnost splněna.
- 52 Zadruhé vzhledem k tomu, že Tribunál v bodě 255 napadeného rozsudku v podstatě konstatoval, že jednání společnosti Intel vůči společnosti Lenovo bylo součástí celkové strategie směřující k tomu, aby na trhu, včetně EHP, nebyl dostupný žádný notebook

společnosti Lenovo vybavený CPU od společnosti AMD, nedopustil se nesprávného právního posouzení, když v bodě 277 napadeného rozsudku uvedl, že jednání společnosti Intel mohlo vyvolat okamžitý účinek v EHP.

- 53 Tento argument tedy musí být odmítnut jako neopodstatněný.
- 54 Společnost Intel konečně tvrdí, že Tribunál pochybil, když uznal, že dohody uzavřené se společností Lenovo týkající se CPU určených k dodání do Číny mohly vyvolat podstatný účinek na trhu EHP, přestože byly účinky těchto dohod zanedbatelné.
- 55 V tomto ohledu stačí uvést, že Tribunál určil, že jednání společnosti Intel vůči společnosti Lenovo bylo součástí celkové strategie zaměřené na zabránění přístupu společnosti AMD k nejvýznamnějším prodejním kanálům, což ostatně společnost Intel v rámci kasačního opravného prostředku nepopírá.
- 56 Proto s ohledem na úvahy uvedené v bodě 50 tohoto rozsudku Tribunál mohl určit – aniž se tím dopustil nesprávného právního posouzení – že v případě takové strategie, jakou vyvinula společnost Intel, je třeba pro účely posouzení podstatné povahy účinků na trh Unie a EHP zohlednit jednání podniku jako celek.
- 57 Jak zdůrazňuje Komise, jakýkoli jiný postup by vedl k umělému rozštěpení celého protisoutěžního jednání, které je způsobilé ovlivnit strukturu trhu uvnitř EHP, na řadu samostatných jednání, u nichž hrozí, že se vymknou pravomoci Unie.
- 58 V důsledku toho musí být argument uvedený v bodě 54 tohoto rozsudku odmítnut jako neopodstatněný.
- 59 Na třetím místě – pokud jde o argument společnosti Intel, že Tribunál v bodě 289 napadeného rozsudku protiprávně obrátil důkazní břemeno – stačí konstatovat, že tento argument vychází z nesprávného pochopení napadeného rozsudku. Jak totiž vyplývá z bodů 286 až 289 napadeného rozsudku, Tribunál v souvislosti s odkladem uvedení některých počítačů na celosvětový trh konstatoval, že ze skutečností, které má k dispozici, vyplývá, že prodej těchto počítačů byl plánován v regionu Evropa, Střední východ a Afrika, jehož je EHP velmi důležitou součástí, což stačilo ke konstatování přinejmenším potenciálních účinků v EHP.
- 60 Je pravda, že Tribunál v tomto rámci poukázal na neexistenci konkrétních, alespoň nepřímých důkazů umožňujících předpokládat, že se celý plánovaný prodej týkal jiných částí tohoto regionu než EHP. Toto konstatování je však třeba chápat ve světle bodů 287 a 288 napadeného rozsudku, z nichž vyplývá, že připomínka vyslovená na jednání, podle níž je možné, že všechny tyto počítače byly určeny pro jiné oblasti než EHP, je podle Tribunálu pouhou spekulací společnosti Intel, na jejíž podporu neuvedla žádný argument.
- 61 Tento argument je tedy neopodstatněný.
- 62 Pokud jde na čtvrtém a posledním místě o argumenty společnosti Intel v souvislosti s tím, že Tribunál použil kritérium provádění, stačí uvést, že Tribunál v bodě 297 napadeného rozsudku upřesnil, že toto kritérium zkoumá jen pro úplnost.
- 63 Výtky k částem odůvodnění napadeného rozsudku uplatněným jen pro úplnost přitom nemohou vést ke zrušení tohoto rozsudku (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. prosince 2011, Francie v. People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, bod 79 a citovaná judikatura).

- 64 Tyto argumenty tedy musejí být odmítnuty jako irelevantní.
- 65 Z výše uvedeného vyplývá, že pátý důvod kasačního opravného prostředku musí být v plném rozsahu zamítnut.

Ke čtvrtému důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z podstatné procesní vady dotýkající se práva společnosti Intel na obhajobu

Argumentace účastnic řízení

- 66 Předmětem čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku, který je třeba zkoumat jako druhý, neboť se týká správního řízení před Komisí, je způsob, jakým Komise přistupovala k dotazování p. D1. Tento důvod kasačního opravného prostředku je rozdělen na tři části.
- 67 Na prvním místě společnost Intel tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 612 napadeného rozsudku uvedl, že Komise neporušila článek 19 nařízení č. 1/2003 ve spojení s článkem 3 nařízení č. 773/2004.
- 68 Zaprvé tím podle ní Tribunál provedl v bodě 614 napadeného rozsudku umělé rozlišení mezi formálním a neformálním dotazováním. Na základě rozhodnutí Evropského veřejného ochránce práv ze dne 14. července 2009 společnost Intel tvrdí, že každá schůzka s třetí osobou, jejímž účelem je získat informace týkající se předmětu šetření, je dotazováním ve smyslu uvedeného článku 19, a tedy musí být zaznamenána.
- 69 Zadruhé pro případ, že by mělo být nařízení č. 1/2003 vykládáno v tom smyslu, že existuje kategorie neformálního dotazování, jež nevyžaduje záznam, společnost Intel podpůrně uvádí, že dotazování p. D1 do této kategorie nespádalo, takže byla Komise povinna provést záznam obsahu tohoto dotazování, protože toto pětihodinové dotazování obsahovalo skutečnosti velkého významu a vykazovalo objektivní souvislost s předmětem šetření.
- 70 Na druhém místě společnost Intel uvádí, že Tribunál neprávem uznal, že procesní vadu vyplývající z porušení článku 19 nařízení č. 1/2003 ve spojení s článkem 3 nařízení č. 773/2004 bylo možné zhojit tím, že byla společnosti Intel poskytnuta nedůvěrná verze zprávy obsahující body pořadu jednání týkající se zásadních částí předmětného dotazování, avšak bez shrnutí obsahu výpovědi p. D1. Společnost Intel v tomto ohledu tvrdí, že na rozdíl od toho, co uvedl Tribunál v bodě 622 napadeného rozsudku, uvedená zpráva neobsahovala krátké shrnutí projednávaných témat, nýbrž pouhý seznam témat projednaných při tomto dotazování.
- 71 Společnost Intel kromě toho zdůrazňuje, že argument Komise, který je uveden v její kasační odpovědi a podle kterého bylo opožděným poskytnutím memoranda zhojeno porušení jejího práva na obhajobu, nelze dát do souladu se zjevně chybějícím obsahem výpovědi p. D1 v předmětné zprávě či s přiznáním Komise, že tato zpráva nebyla určena k tomu, aby přesně či vyčerpávajícím způsobem reprodukovala obsah dotyčné schůzky.
- 72 Na třetím místě společnost Intel uvádí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když nepoužil kritérium stanovené v rozsudku ze dne 25. října 2011, Solvay v. Komise (C-109/10 P, EU:C:2011:686). Když Tribunál v bodě 630 napadeného rozsudku uvedl, že společnost Intel mohla právně dostačujícím způsobem zrekonstruovat obsah předmětného dotazování, i když se ho neúčastnila, uložil jí takto povinnost prokázat obsah z údajů, které jí nikdy nebyly poskytnuty.
- 73 ACT se ztotožňuje s argumenty společnosti Intel na podporu čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku, a zejména zdůrazňuje, že nebylo možné vyloučit, že by názor

vyjádřený p. D1 byl užitečný pro obhajobu společnosti Intel, neboť p. D1 poskytl důkazy v její prospěch během řízení před US Federal Trade Commission (Federální úřad Spojených států amerických pro hospodářskou soutěž) v průběhu roku 2003.

- 74 Komise, mimoto že považuje čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku za irelevantní, se na prvním místě domnívá, že rozhodnutí Evropského veřejného ochránce práv, z něhož společnost Intel vychází, se nelze dovolávat k prokázání nesprávného právního posouzení, neboť tímto jeho rozhodnutím nebyl zpochybněn bod 617 napadeného rozsudku, podle kterého nebylo účelem předmětné schůzky získat důkazy formou podepsaného zápisu či výpovědi na základě článku 19 nařízení č. 1/2003. Komise dodává, že Tribunál v bodech 614 až 616 napadeného rozsudku postavil povahu informací, které je možné získat podle článku 19 tohoto nařízení, na roveň povaze informací, na něž se vztahuje článek 18 tohoto nařízení, načež uvedl, že tato schůzka nebyla dotazováním ve smyslu uvedeného článku 19.
- 75 Komise na druhém místě uvádí, že poskytnutím interní zprávy byla uváděná procesní vada dostatečně zhojena. Podle ní dále to, že společnost Intel nebyla přítomna při předmětném dotazování, nedokazuje žádné pochybení v závěru uvedeném v bodě 631 napadeného rozsudku, podle něhož bylo možné důkaz zrekonstruovat. Společnost Intel totiž vyvrací vlastní argumenty předložené v prvním stupni řízení, jimiž tvrdila, že výpovědi p. D1 mohly být rekonstruovány přinejmenším pro účely konstatování, že nutně vyznívají v její prospěch.
- 76 Komise na třetím místě tvrdí, že okolnosti projednávané věci se zdaleka liší od věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 25. října 2011, *Solvay v. Komise* (C-109/10 P, EU:C:2011:686), kde bylo poukazováno na porušení práva na obhajobu v souvislosti s konstatováním dominantního postavení společnosti Solvay SA na relevantním trhu, přičemž toto konstatování spočívalo na vyvrátitelné domněnce.
- 77 Komise se rovněž domnívá, že se Tribunál nedopustil nesprávného právního posouzení, když použil judikaturu vyplývající z rozsudku ze dne 25. října 2011, *Solvay v. Komise* (C-109/10 P, EU:C:2011:686), na okolnosti projednávané věci, na základě čehož pak vyslovil závěr, že k porušení práva na obhajobu nedošlo.
- 78 Vzhledem k tomu, že všechna prohlášení společnosti Dell popírající existenci slev za výlučný odběr byla v bodě 582 napadeného rozsudku shledána nevěrohodnými v porovnání s ostatními předloženými důkazy, má Komise za to, že by úplný záznam co nejrozhodnějšího dementi p. D1 neměl pro společnost Intel žádný užitek.

Závěry Soudního dvora

- 79 Na úvod Komise tvrdí, že čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku je irelevantní, neboť závěr napadeného rozsudku, že společnost Intel poskytla společnosti Dell slevy za výlučný odběr, není zpochybňován.
- 80 Tento argument je však nutno odmítnout, neboť tímto důvodem kasačního opravného prostředku se žalobkyně konkrétně domáhá snížení uložené pokuty a dále zrušení sporného rozhodnutí v rozsahu, v němž se týká společnosti Dell, přičemž tvrdí, že když Komise opomněla zaznamenat dotazování p. D1, připravila ji o důkazy, a porušila tím její právo na obhajobu.
- 81 Proto je třeba se zabývat opodstatněností tohoto důvodu kasačního opravného prostředku.
- 82 Tímto důvodem kasačního opravného prostředku vytýká společnost Intel Tribunálu mimo jiné to, že se dopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 612 napadeného

rozsudku uvedl, že Komise neporušila článek 19 nařízení č. 1/2003 ve spojení s článkem 3 nařízení č. 773/2004.

- 83 V tomto ohledu je třeba úvodem poukázat na to – podobně jako to učinil Tribunál v bodě 621 napadeného rozsudku – že zejména z interní zprávy Komise týkající se dotazování p. D1 vyplývá, že témata projednávaná během schůzky s ním, která trvala déle než pět hodin, se týkala otázek, které měly objektivní souvislost s podstatou šetření. Mimoto byl p. D1 jedním z nejvyšších řídicích pracovníků největšího zákazníka společnosti Intel, a jak zdůraznila společnost Intel, aniž ji bylo v tomto ohledu oponováno, byl p. D1 konkrétně příslušný pro dohled nad vztahy svého podniku se společností Intel. Z toho plyne, že dotazování, jež Komise provedla s p. D1, mělo za cíl shromáždění informací týkajících se předmětu jejího šetření ohledně společnosti Intel ve smyslu čl. 19 odst. 1 nařízení č. 1/2003, což Komise ostatně nezpochybnila.
- 84 Pokud jde na prvním místě o vytýkaný rozdíl, který Tribunál činil v bodě 614 napadeného rozsudku mezi formálním a neformálním dotazováním, ze samotného znění čl. 19 odst. 1 nařízení č. 1/2003 vyplývá, že se má použít na jakékoli dotazování, jehož účelem je shromáždění informací týkajících se předmětu šetření.
- 85 V bodě 25 odůvodnění nařízení č. 1/2003 se v tomto ohledu upřesňuje, že cílem tohoto nařízení je posílit vyšetřovací pravomoci Komise tím, že se jí mimo jiné umožní dotazovat se osob, které mohou znát užitečné informace, a jejich výpovědi zaznamenávat.
- 86 Článek 19 odst. 1 nařízení č. 1/2003 je tedy právním základem, který Komisi zmocňuje k provedení dotazování osoby v rámci šetření, což potvrzují přípravné práce na tomto nařízení [viz návrh nařízení Rady o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 a 82 [ES] a změně nařízení (EHS) č. 1017/68, (EHS) č. 2988/74, (EHS) č. 4056/86 a (EHS) č. 3975/87 [COM (2000) 582 final, Úř. věst. 2000, C 365E, s. 284]].
- 87 Ze znění tohoto ustanovení ani z cíle, který sleduje, nevyplývá nic, co by dovolovalo se domnívat, že měl normotvůrce v úmyslu zavést rozlišení mezi dvěma kategoriemi dotazování týkajících se předmětu šetření či vyloučit některá dotazování z působnosti tohoto ustanovení.
- 88 Tribunál proto neprávem v bodech 614 až 618 napadeného rozsudku uvedl, že je třeba v případě dotazování prováděného Komisí v rámci šetření rozlišovat mezi formálním dotazováním, které spadá do působnosti čl. 19 odst. 1 nařízení č. 1/2003 ve spojení s článkem 3 nařízení č. 773/2004, a dotazováním neformálním, které do působnosti těchto ustanovení nespadá.
- 89 Na druhém místě – pokud společnost Intel tvrdí, že Komise má povinnost zaznamenat každé dotazování prováděné na základě čl. 19 odst. 1 nařízení č. 1/2003 – je třeba nejprve poukázat na to, že čl. 3 odst. 1 nařízení č. 773/2004, který stanoví, že Komise „[d]ále sdělí dotazované osobě svůj úmysl pořizovat záznam dotazování“, je třeba chápat nikoli tak, že pořizování záznamu dotazování je fakultativní, ale tak, že Komise je povinna upozornit dotyčnou osobu o zamýšleném pořizování záznamu.
- 90 Dále čl. 3 odst. 3 nařízení č. 773/2003, ve kterém se upřesňuje, že „Komise může pořizovat záznam výpovědi dotazované osoby jakoukoli formou“, znamená – jak správně určil Tribunál v bodě 617 napadeného rozsudku – že pokud se Komise se souhlasem dotazované osoby rozhodne provést dotazování na základě čl. 19 odst. 1 nařízení č. 1/2003, je povinna zaznamenat celé toto dotazování, čímž není dotčena skutečnost, že je Komisi ponechána volba formy tohoto záznamu.

- 91 Z toho vyplývá, že Komise má na základě článku 19 nařízení č. 1/2003 povinnost pořídit záznam ve formě, jakou si zvolí, z každého dotazování, jež provádí za účelem shromáždění informací týkajících se předmětu jejího šetření.
- 92 Pokud jde o otázku, zda Tribunál právem v bodě 622 napadeného rozsudku určil, že když byla společnosti Intel zpřístupněna během správního řízení nedůvěrná verze interní zprávy vyhotovené Komisí v souvislosti s její schůzkou s p. D1, bylo tím zhojeno opomenutí spočívající v nepořízení záznamu z dotazování proběhlého na této schůzce, je třeba uvést, že tato interní zpráva – jak uvedl Tribunál v bodech 635 a 636 napadeného rozsudku – sice obsahuje krátké shrnutí témat projednávaných v průběhu sporného dotazování, avšak neobsahuje žádné informace o obsahu jednání při tomto dotazování, konkrétně o povaze údajů, které p. D1 poskytl v průběhu tohoto dotazování k tématům, která jsou v ní zmíněna. Za těchto podmínek Tribunál neprávem dospěl k názoru, že poskytnutím uvedené interní zprávy společnosti Intel v průběhu správního řízení bylo zhojeno původní opomenutí v tomto řízení spočívající v nepořízení záznamu z předmětného dotazování.
- 93 Z předchozích úvah vyplývá, že se Tribunál dopustil v několika ohledech nesprávného právního posouzení, a to zaprvé když v případě dotazování týkajícího se předmětu šetření Komise zavedl rozlišování mezi formálním dotazováním, jež podléhá čl. 19 odst. 1 nařízení č. 1/2003 ve spojení s článkem 3 nařízení č. 773/2004, a neformálním dotazováním, na které se tato ustanovení nevztahují, zadruhé když měl za to, že předmětem schůzky mezi útvary Komise a p. D1 sice bylo takové šetření Komise, avšak tato schůzka nespadala do působnosti těchto ustanovení z důvodu, že nebyla formálním dotazováním, a zatřetí když dospěl podpůrně k názoru, že jakmile byla společnosti Intel v průběhu správního řízení zpřístupněna nedůvěrná verze interní zprávy vyhotovené Komisí v souvislosti s touto schůzkou, byla tím absence záznamu z této schůzky zhojena.
- 94 Nicméně i když odůvodnění rozsudku Tribunálu vykazuje porušení práva Unie, ale jeho výrok se z jiných právních důvodů jeví jako opodstatněný, nemůže takové porušení vést ke zrušení tohoto rozsudku a je třeba nahradit odůvodnění (rozsudek ze dne 9. června 2011, Comitato „Venezia vuole vivere“ a další v. Komise, C-71/09 P, C-73/09 P a C-76/09 P, EU:C:2011:368, bod 118 a citovaná judikatura).
- 95 V daném případě je třeba poukázat na to, že Tribunál v bodě 611 napadeného rozsudku zdůraznil, že je mezi účastníky řízení nesporné, že se Komise pro účely postupu proti společnosti Intel neopírala ve sporném rozhodnutí o informace získané z dotazování p. D1.
- 96 V rozsahu, v němž společnost Intel tvrdila, že p. D1 poskytl Komisi důkazy hovořící v její prospěch, které měla Komise zaznamenat do odpovídajícího zápisu přístupného pro společnost Intel, je třeba připomenout, že pokud jde o nezpřístupnění dokumentu, který údajně hovoří ve prospěch dotyčného podniku, je na tomto podniku, aby prokázal, že jeho nezpřístupnění mohlo ovlivnit k jeho újmě průběh řízení a obsah rozhodnutí Komise (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 1. července 2010, Knauf Gips v. Komise, C-407/08 P, EU:C:2010:389, bod 23 a citovaná judikatura).
- 97 Podnik tak musí prokázat, že uvedené dokumenty ve svůj prospěch mohl použít k obhajobě v tom smyslu, že pokud by je mohl uplatnit během správního řízení, mohl by se dovolávat skutečností, které se neshodují se závěry dovozenými v této fázi Komisí, a mohl by tedy jakýmkoli způsobem ovlivnit závěry Komise učiněné v jejím rozhodnutí (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 1. července 2010, Knauf Gips v. Komise, C-407/08 P, EU:C:2010:389, bod 23 a citovaná judikatura).
- 98 Z toho plyne, že dotyčný podnik musí prokázat, jednak že neměl přístup k určitým důkazům ve svůj prospěch a jednak že by je byl mohl použít ke své obhajobě (v tomto smyslu viz

rozsudek ze dne 1. července 2010, Knauf Gips v. Komise, C-407/08 P, EU:C:2010:389, bod 24).

- 99 V daném případě přitom z podrobné analýzy provedené Tribunálem v bodech 629 až 659 napadeného rozsudku vyplývá, že společnosti Intel byl v průběhu správního řízení vedle nedůvěrné verze interní zprávy vypracované Komisí v souvislosti s dotazováním p. D1 poskytnut „dokument s odpověďmi“ obsahující písemné odpovědi společnosti Dell na otázky, které byly při tomto dotazování ústně položeny panu D1.
- 100 Dále – jak je uvedeno v bodech 44 až 49 a 628 napadeného rozsudku – bylo sice společnosti Intel umožněno uplatnit v průběhu řízení před Tribunálem její vyjádření ve světle důvěrné verze této interní zprávy, která obsahovala údaje k obsahu jednání, nepodala však žádný, byť nepřímý důkaz, na jehož základě by bylo možné se domnívat, že Komise v průběhu uvedeného dotazování nezaznamenala důkazy v její prospěch, jež mohly být užitečné pro její obhajobu v tom smyslu, že mohly různé přímé listinné důkazy použité ve sporném rozhodnutí k prokázání podmíněnosti dotyčných praktik ukázat v jiném světle.
- 101 Zejména je třeba uvést, jak zdůrazňuje Komise, že společnost Intel nevyužila svou možnost v souladu s články 68 až 76 jednacího řádu Tribunálu, ve znění použitelném ke dni vydání napadeného rozsudku, požádat, aby byl p. D1 předvolán před Tribunál. Společnost Intel před Tribunálem ani nedoložila, že se pokusila kontaktovat p. D1, aby jí potvrdil, že při dotazování poskytl důkazy v její prospěch, jež mohly být užitečné pro obhajobu společnosti Intel.
- 102 Jednotlivé případy nesprávného právního posouzení uvedené v bodě 93 tohoto rozsudku, jimiž je stížen napadený rozsudek, nemohou za těchto podmínek působit neplatnost závěru uvedeného v bodě 625 napadeného rozsudku, podle něhož správní řízení netrpí vadou, jež by byla v rozporu s právem společnosti Intel na obhajobu a mohla by vést ke zrušení sporného rozhodnutí (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. července 2013, Komise a další v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, bod 164).
- 103 První a druhá část čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku proto musí být zamítnuty jako irelevantní (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. února 2015, Komise v. IPK International, C-336/13 P, EU:C:2015:83, bod 66).
- 104 V rozsahu, v němž se třetí část čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku týká použití rozsudku ze dne 25. října 2011, Solvay v. Komise (C-109/10 P, EU:C:2011:686), na projednávanou věc, je třeba konstatovat, že se Tribunál k tomuto bodu vyslovil v rámci zkoumání důsledků hypotetické procesní vady na sporné rozhodnutí, kdy toto zkoumání provedl jen pro úplnost.
- 105 Výtky k částem odůvodnění rozsudku Tribunálu uplatněným jen pro úplnost přitom nemohou vést ke zrušení tohoto rozsudku, a jsou tedy irelevantní (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. prosince 2011, Francie v. People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, bod 79 a citovaná judikatura).
- 106 Třetí část čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku tedy musí být zamítnuta jako irelevantní.
- 107 Z toho vyplývá, že čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku je třeba v plném rozsahu zamítnout.

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z nesprávného právního posouzení spočívajícího v nezkoumání sporných slev z hlediska všech relevantních okolností

Argumentace účastnic řízení

- 108 První důvod kasačního opravného prostředku, který je třeba zkoumat jako třetí v pořadí, neboť se týká kvalifikace jednání jako zneužití dominantního postavení ve smyslu článku 102 SFEU, se dělí na tři části.
- 109 V rámci první části prvního důvodu kasačního opravného prostředku společnost Intel tvrdí, že věrnostní slevy je možné kvalifikovat jako zneužití až po prozkoumání všech relevantních okolností pro účely určení, zda jsou slevy způsobilé omezit hospodářskou soutěž. Společnost Intel vychází zejména z bodů 70 a 71 rozsudku ze dne 19. dubna 2012, Tomra Systems a další v. Komise (C-549/10 P, EU:C:2012:221), z nichž dovozuje, že se analýza všech okolností vztahuje bez rozdílu na slevy za výlučný odběr i na ostatní slevy s věrnostním efektem.
- 110 Společnost Intel dodává, že znění ani struktura článku 102 SFEU nenaznačují, že by určité typy jednání, jde-li o jednání podniku v dominantním postavení, musely být kvalifikovány jako protisoutěžní již ze své povahy.
- 111 Společnost Intel tvrdí, že ustálená judikatura Soudního dvora požaduje pro účely konstatování, že došlo ke zneužití dominantního postavení ve smyslu článku 102 SFEU, aby byly prozkoumány všechny okolnosti, včetně úrovně předmětných slev, jejich doby trvání, dotyčných podílů na trhu, potřeb zákazníků a způsobilosti slev vytěsnit stejně výkonného soutěžitele (*as efficient competitor test*, dále jen „test AEC“), k prokázání, že jsou takové slevy způsobilé omezit hospodářskou soutěž, a představují tedy zneužití dominantního postavení ve smyslu článku 102 SFEU.
- 112 Mimoto prohlášení Tribunálu v bodě 94 napadeného rozsudku, podle něhož by podnik v dominantním postavení mohl prokázat, že je jeho jednání objektivně odůvodněné, je podle společnosti Intel klamnou možností, neboť v bodě 89 napadeného rozsudku Tribunál uvedl, že příznivé účinky takového jednání nemohou být uznány. Stejně tak podle ní vede postoj Komise k obrácení důkazního břemene, neboť společnost Intel by musela odůvodnit své jednání ještě před tím, než by měla Komise prokázat, že je toto jednání způsobilé omezit hospodářskou soutěž.
- 113 V rámci druhé části prvního důvodu kasačního opravného prostředku vytyká společnost Intel Tribunálu, že nevyhodnotil pravděpodobnost omezení hospodářské soutěže. Skutečnost, že jsou sporné slevy v napadeném rozsudku kvalifikovány či vyhodnoceny jako slevy za výlučný odběr, nesmí bránit zkoumání jejich způsobilosti omezit hospodářskou soutěž.
- 114 V rámci třetí části prvního důvodu kasačního opravného prostředku společnost Intel uvádí, že analýza Tribunálu obsažená v bodech 172 až 197 napadeného rozsudku, která se týká způsobilosti slev omezit hospodářskou soutěž a jejímž smyslem je prokázat, že předmětné jednání vůči příjemcům slev bylo způsobilé omezit hospodářskou soutěž, je nedostatečná a nenapravuje dříve konstatované případy nesprávného právního posouzení.
- 115 Tribunál podle společnosti Intel neprávem zanedbal takové významné okolnosti jako nedostatečný rozsah, jaký sporné slevy zabíraly na trhu, krátkou dobu trvání napadených praktik, skutečnost, že nedošlo k uzavření trhu, a rychlý pokles cen, jakož i předběžnou analýzu stejně výkonného soutěžitele.
- 116 Pokud jde o rozsah, jaký sporné slevy zabírají na trhu, Tribunál podle společnosti Intel dospěl k nesprávné úvaze, že rozsah sporného jednání na trhu je podstatný. Předmětný rozsah, činící v průměru 14 %, podle ní není srovnatelný s uzavřením dotčeného trhu

v rozsahu 39 % ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 19. dubna 2012, Tomra Systems a další v. Komise (C-549/10 P, EU:C:2012:221), a v rozsahu 40 % ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 23. října 2003, Van den Bergh Foods v. Komise (T-65/98, EU:T:2003:281). Společnost Intel v tomto ohledu zpochybňuje argument Komise, že rozsah, jaký sporné praktiky zabírají na trhu, není relevantní, protože se týká pouze konkrétních účinků. Společnost Intel na to odpovídá, že podstatný rozsah na trhu je nezbytným předpokladem, aby bylo možné konstatovat zneužití.

- 117 Pokud jde o dobu trvání sporných praktik, má společnost Intel za to, že krátkodobé dohody nevyvolávají žádný reálný či potenciální škodlivý účinek. Společnost Intel dodává, že když Tribunál v bodě 113 napadeného rozsudku uvedl, že doba trvání dohoda nebyla krátká, nevycházel z doby trvání dohod individuálně, nýbrž z kumulované doby několika dohod, takže nemohl zohlednit skutečnost, že zákazníci společnosti Intel mohli od svých dohod často odstupovat. Společnost Intel v tomto ohledu zpochybňuje tvrzení Komise, že její zákazníci, kteří jsou OEM, nemohli od dohod uzavřených s ní odstoupit navzdory jejich krátké době trvání. Skutečnost, jež nebyla zpochybněna, že společnost Dell nahradila svého dodavatele společností AMD, když byly slevy společnosti Intel na nejvyšší úrovni, podle ní dokazuje, že možnost změny byla reálná.
- 118 Co se týče skutečnosti, že sporné slevy nebyly uzavřeny, má společnost Intel za to, že Tribunál nezohlednil kapacitní omezení, s nimiž se společnost AMD potýkala a která jí bránila v tom, aby reagovala na poptávku po CPU, takže společnosti Dell a Lenovo po tato období odebíraly výlučně u společnosti Intel.
- 119 Pokud jde o relevanci testu AEC, dopustil se Tribunál podle společnosti Intel nesprávného právního posouzení, když analýzu provedenou Komisí ve sporném rozhodnutí nepovažoval za relevantní a za spadající do přezkumu, který je povinen provést v souladu s Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsanou v Římě dne 4. listopadu 1950. Podle společnosti Intel nejde o to zjistit, zda byla Komise povinna tento test provést. Avšak vzhledem k tomu, že takovou analýzu provedla, měly být správně posouzené výsledky zohledněny v rámci všech relevantních okolností k prokázání pravděpodobnosti omezení hospodářské soutěže.
- 120 ACT se v podstatě ztotožňuje s postojem společnosti Intel.
- 121 Komise se domnívá, že první důvod kasačního opravného prostředku spočívá na nepodloženém postulátu, že slevy za výlučný odběr jsou pouze jedním z druhů cenových praktik. Soudní dvůr se tedy podle Komise nemá tímto důvodem zabývat.
- 122 Podpůrně Komise uvádí, že slevy za výlučný odběr vykazují takové protisoutěžní charakteristiky, že je obecně zbytečné prokazovat jejich způsobilost omezovat hospodářskou soutěž. Tyto slevy podle ní s sebou nesou odrazující účinek vyvolaný vyhlídkou zákaznického podniku na pozbytí slev na nesporné části trhu. Z toho podle ní vyplývá, že obecně omezují svobodu zákazníků vybrat si vlastní zdroje zásobování v závislosti na nejatraktivnější nabídce.
- 123 Podle Komise navíc společnost Intel podala nesprávný výklad bodů 70 a 71 rozsudku ze dne 19. dubna 2012, Tomra Systems a další v. Komise (C-549/10 P, EU:C:2012:221), když uvedla, že se tyto body týkají slev za výlučný odběr.
- 124 Komise se domnívá, že argumentace uvedená společností Intel na druhém místě je nepřipustná z důvodu, že nepoukazuje na žádné nesprávné právní posouzení.

- 125 Uvedená argumentace je podle Komise každopádně irelevantní, protože v bodech 172 až 197 napadeného rozsudku Tribunál uvedl, že jednání společnosti Intel bylo způsobilé omezit hospodářskou soutěž.
- 126 Komise podpůrně dodává, že právní kritérium vzešlé z judikatury týkající se cenových praktik a vylučovacích cenových praktik se na slevy za výlučný odběr nepoužije. V tomto ohledu vysvětluje, že Soudní dvůr mohl právní kritérium pro posouzení zneužívajícího charakteru cenových praktik uplatnit na režimy slev v rozsudku ze dne 19. dubna 2012, Tomra Systems a další v. Komise (C-549/10 P, EU:C:2012:221), avšak v případě uvedeného rozsudku podle ní Soudní dvůr výslovně zopakoval, že podnik zaujímající dominantní postavení tohoto postavení zneužije, pokud takový systém slev uplatní.
- 127 Komise má konečně za to, že není nutné, aby Soudní dvůr zkoumal argumenty předložené společností Intel v souvislosti s body 172 až 197 napadeného rozsudku, protože otázkou, zda Komise ve sporném rozhodnutí prokázala způsobilost jednání společnosti Intel omezit hospodářskou soutěž, se Tribunál zabýval jen pro úplnost.
- 128 Podpůrně Komise uvádí, že je v napadeném rozsudku právně dostačujícím způsobem prokázána existence celkové strategie a související argumenty společnosti Intel jsou nepřipustné, neboť se týkají nového posouzení skutkového stavu. Komise rovněž odpovídá na argumenty společnosti Intel týkající se relevance rozsahu, jaký praktika zabírá na trhu, a délky jejího trvání.

Závěry Soudního dvora

- 129 Zaprvé společnost Intel, podporovaná společností ACT, v rámci prvních dvou částí prvního důvodu kasačního opravného prostředku v podstatě Tribunálu vytýká, že připustil, aby předmětné praktiky mohly být kvalifikovány jako zneužití dominantního postavení ve smyslu článku 102 SFEU bez předchozího zkoumání všech okolností projednávané věci a bez zkoumání pravděpodobnosti, že omezení hospodářské soutěže vyplývá z tohoto jednání.
- 130 Zadruhé společnost Intel v rámci třetí části prvního důvodu kasačního opravného prostředku vyslovuje své výhrady k analýze Tribunálu, kterou provedl jen pro úplnost zejména v bodech 172 až 197 napadeného rozsudku, týkající se způsobilosti slev a plateb poskytnutých společností Dell, HP, NEC, Lenovo a MSH omezit hospodářskou soutěž z hlediska okolností projednávané věci.
- 131 V tomto rámci společnost Intel zpochybňuje zejména závěr Tribunálu týkající se relevance testu AEC uplatněného Komisí v projednávané věci.
- 132 Společnost Intel konkrétně uvádí, že jelikož Komise takový test provedla, měl Tribunál zkoumat její argumentaci vycházející z toho, že při použití uvedeného testu došlo k řadě chyb, a kdyby byl správně uplatněn, vedl by k opačnému závěru, než k jakému dospěla Komise, a sice že sporné slevy nebyly způsobilé omezit hospodářskou soutěž.
- 133 V tomto ohledu je třeba připomenout, že cílem článku 102 SFEU není zabránit podniku, aby na základě vlastní výkonnosti získal dominantní postavení na trhu. Toto ustanovení nemá ani zajistit, aby konkurenti méně výkonní než podnik s dominantním postavením zůstali na trhu (viz zejména rozsudek ze dne 27. března 2012, Post Danmark, C-209/10, EU:C:2012:172, bod 21 a citovaná judikatura).
- 134 Každý účinek spočívající ve vyloučení tedy nutně neznamená narušení hospodářské soutěže. Hospodářská soutěž na základě výkonnosti může z povahy věci vést k tomu, že

soutěžitelé, kteří jsou méně výkonní, a tedy pro spotřebitele méně zajímaví zejména z hlediska ceny, výběru, kvality nebo inovací, zmizí z trhu nebo se dostanou na jeho okraj (viz zejména rozsudek ze dne 27. března 2012, *Post Danmark*, C-209/10, EU:C:2012:172, bod 22 a citovaná judikatura).

- 135 Podnik v dominantním postavení však má zvláštní odpovědnost za to, že jeho chování nebude na újmu účinné a nenarušené hospodářské soutěži na vnitřním trhu (viz zejména rozsudky ze dne 9. listopadu 1983, *Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin v. Komise*, 322/81, EU:C:1983:313, bod 57, a ze dne 27. března 2012, *Post Danmark*, C-209/10, EU:C:2012:172, bod 23 a citovaná judikatura).
- 136 Článek 102 SFEU proto podniku s dominantním postavením zakazuje zejména používat praktiky mající za následek vyloučení jeho konkurentů považovaných za stejně výkonné jako on sám posilováním svého dominantního postavení uplatněním jiných prostředků, než jsou ty, které spadají do hospodářské soutěže na základě výkonnosti. Z tohoto hlediska tedy nelze za legitimní považovat každou cenovou soutěž (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. března 2012, *Post Danmark*, C-209/10, EU:C:2012:172, bod 25).
- 137 V tomto ohledu již bylo judikováno, že pro podnik nacházející se v dominantním postavení na trhu je vázání kupujících – byť na jejich žádost – povinností nebo slibem zásobit se celkově nebo pro podstatnou část jejich potřeb výhradně u uvedeného podniku, zneužitím dominantního postavení ve smyslu článku 102 SFEU bez ohledu na to, zda je předmětná povinnost stanovena bez dalších podmínek nebo je její protihodnotou poskytnutí slevy. Totéž platí, jestliže uvedený podnik – aniž váže kupující formální povinností – používá na základě dohod uzavřených s těmito kupujícími nebo jednostranně systém věrnostních slev, tj. slev podmíněných tím, že se zákazník bez ohledu na objem svých nákupů zásobí celkově nebo pro podstatnou část svých potřeb výhradně u podniku s dominantním postavením (viz rozsudek ze dne 13. února 1979, *Hoffmann-La Roche v. Komise*, 85/76, EU:C:1979:36, bod 89).
- 138 Tuto judikaturu je však třeba zpřesnit v případě, kdy dotyčný podnik v průběhu správního řízení na základě důkazů tvrdí, že jeho jednání nebylo způsobilé omezit hospodářskou soutěž, a zejména vyvolat vytýkané účinky spočívající ve vyloučení soutěžitelů.
- 139 V takovém případě je Komise nejen povinna analyzovat zaprvé rozsah dominantního postavení podniku na trhu a zadruhé dosah napadené praktiky na trhu, jakož i podmínky a způsob poskytnutí předmětných slev, jejich dobu trvání a výši, ale rovněž posoudit případnou existenci strategie směřující k vyloučení soutěžitelů, kteří jsou přinejmenším stejně výkonní (viz obdobně rozsudek ze dne 27. března 2012, *Post Danmark*, C-209/10, EU:C:2012:172, bod 29).
- 140 Analýza způsobilosti vyloučit soutěžitele je rovněž relevantní pro posouzení toho, zda systém slev, na který se v zásadě vztahuje zákaz podle článku 102 SFEU, může být objektivně odůvodněný. Mimoto účinek vyloučení nepříznivý z hlediska hospodářské soutěže, který je důsledkem takového systému, může být vyvážen, nebo dokonce převážen výhodami ve formě efektivnosti, ze které má prospěch i spotřebitel (rozsudek ze dne 15. března 2007, *British Airways v. Komise*, C-95/04 P, EU:C:2007:166, bod 86). Takové poměrování účinků napadené praktiky, příznivých a nepříznivých z hlediska hospodářské soutěže, lze v rozhodnutí Komise provést až po analýze způsobilosti vyloučit soutěžitele, kteří jsou přinejmenším stejně výkonní, jíž se předmětná praktika vyznačuje.
- 141 Pokud Komise v rozhodnutí konstatujícím, že systém slev je zneužitím, provede takovou analýzu, přísluší Tribunálu zkoumat všechny argumenty žalobce, jimiž zpochybňuje

opodstatněnost závěrů učiněných Komisí ohledně způsobilosti dotyčného systému slev vyloučit soutěžitele.

- 142 V daném případě Komise ve sporném rozhodnutí sice zdůraznila, že předmětné slevy byly již svou povahou způsobilé omezit hospodářskou soutěž, takže analýza všech okolností projednávané věci, a zejména test AEC nebyly nezbytné pro konstatování, že došlo ke zneužití dominantního postavení (viz zejména body 925 a 1760 sporného rozhodnutí), provedla však důkladné posouzení těchto okolností, přičemž v bodech 1002 až 1576 sporného rozhodnutí věnovala velmi podrobné úvahy své analýze provedené v rámci testu AEC, která ji přivedla v bodech 1574 a 1575 uvedeného rozhodnutí k závěru, že stejně výkonný soutěžitel by musel uplatňovat ceny, které by nebyly udržitelné, a tedy předmětné ujednání o slevách bylo způsobilé vyvolat účinky spočívající ve vyloučení takového soutěžitele.
- 143 Z toho plyne, že ve sporném rozhodnutí měl test AEC skutečný význam, když Komise posuzovala způsobilost předmětného ujednání o slevách vyvolat účinek spočívající ve vyloučení stejně výkonných konkurentů.
- 144 Za těchto podmínek byl Tribunál povinen zkoumat veškeré argumenty společnosti Intel týkající se tohoto testu.
- 145 V bodech 151 a 166 napadeného rozsudku přitom určil, že není nezbytné zkoumat, zda Komise provedla test AEC v souladu s příslušnými pravidly a bez pochybení, a rovněž není třeba zkoumat, zda byly alternativní výpočty navržené společností Intel provedené správně.
- 146 Když Tribunál zkoumal – jen pro úplnost – okolnosti projednávané věci, zbavil tím v bodech 172 až 175 napadeného rozsudku test AEC provedený Komisí veškeré relevance, a neodpověděl tedy na výhrady společnosti Intel vůči tomuto testu.
- 147 Aniž je nutné rozhodovat o druhém, třetím a šestém důvodu kasačního opravného prostředku, je třeba zrušit napadený rozsudek v rozsahu, v němž Tribunál v rámci své analýzy způsobilosti sporných slev omezit hospodářskou soutěž neprávem nezohlednil argumentaci společnosti Intel, v níž poukazovala na údajná pochybení Komise v rámci testu AEC.

K vrácení věci Tribunálu

- 148 Podle čl. 61 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie může Soudní dvůr v případě, že zruší rozhodnutí Tribunálu, sám vydat konečné rozhodnutí ve věci, pokud to soudní řízení dovoluje. Tak tomu však v projednávané věci není.
- 149 Přezkum prováděný Tribunálem ve světle argumentů společnosti Intel týkajících se způsobilosti sporných slev omezit hospodářskou soutěž totiž vyžaduje posouzení skutkových okolností a ekonomických údajů, jež mu přísluší provést.
- 150 Proto je třeba věc vrátit zpět Tribunálu.

K nákladům řízení

- 151 Vzhledem k tomu, že se věc vrací Tribunálu, je třeba rozhodnout o nákladech řízení souvisejících s tímto řízením o kasačním opravném prostředku později.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

- 1) **Rozsudek Tribunálu Evropské unie ze dne 12. června 2014, Intel v. Komise (T-286/09, EU:T:2014:547), se zrušuje.**
- 2) **Věc se vrací Tribunálu Evropské unie.**
- 3) **O nákladech řízení bude rozhodnuto později.**

Podpisy.

* Jednací jazyk: angličtina.